

і підвищити ефективність системи контролю, розробити і впровадити систему постійного моніторингу фінансового стану підприємства з метою раннього діагностування кризових явищ і ознак банкрутства.

Реалізація перелічених напрямів фінансового менеджменту допоможе підприємству створити необхідний запас міцності фінансової системи, що забезпечує подолання кризових наслідків.

Висновки і пропозиції. Сьогодні кожне підприємство повинно чітко орієнтуватися в складних умовах ринкових відносин,

правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, володіти методикою управління системою фінансової безпеки з метою забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості. Оптимально визначений механізм управління фінансовою безпекою підприємства забезпечує захист її фінансових інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз, що дозволяє підприємству досягати своїх цілей з найменшими втратами і з найбільшою ефективністю їх реалізації.

Література

1. Корінев В.Л. Контролінг у системі управління маркетингом на підприємстві / В.Л. Корінев // Економіка та підприємництво. – 2013. - №3/72. – С. 113-116.
2. Каріне С. Тимощенко. Функціонально-орієнтований підхід до забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємництва / Каріне С. Тимощенко // Економічна теорія та історія економічної думки. – 2015. - №6. – С. 54-61.

УДК 330.55(477)

ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРА ВВП УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ

Русятинська А. О. – викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

В умовах соціально-політичної нестабільності, поглиблення кризових явищ та дисбалансу основних макроекономічних показників, дослідження питань достовірності аналізу валового внутрішнього продукту, його динаміки, структури, методів розрахунку та факторів, що впливають на темпи зростання набуває особливої актуальності.

Валовий внутрішній продукт поряд із іншими показниками, такими як інфляція, якість життя, зайнятість тощо, є найважливішим індикатором соціально-економічного рівня розвитку країни, оскільки використовується для оцінки результатів виробництва, темпів економічного зростання, продуктивності праці та дає уявлення про загальний матеріальний добробут нації [1, с. 7; 2, с. 83]. Перспективи прогресивного розвитку українського суспільства залежать від об'єктивних економічних умов, до яких, зокрема, відносяться стабільні темпи зростання ВВП. Разом з тим, протягом останніх років динаміка ВВП має нестабільний характер.

Так, здійснивши розрахунки в постійних (базових) цінах 2012 року, ми спостерігаємо регресивну динаміку реального ВВП обсяг якого у 2015 році скоротився на 210 231 млн грн або 14,7% в порівнянні з аналогічним показником 2012 року та на 8,7% або 113 940 млн грн до попереднього року. Такий тренд зумовлений втратою основних промислових регіонів та зниженням промислового виробництва на 13,4%, зокрема, скороченням обсягу виробництва у добувній промисловості і розробленні кар'єрів на 14,5%; переробній промисловості на 13,1%, постачанні електроенергії, газу, пари і кондиціонованого повітря на 12%. Негативна динаміка збереглася у показників платіжного балансу України, яка супроводжується скороченням експорту на 26,8% та імпорту на 29% відповідно до аналогічного періоду попереднього року, що призвело до зменшення притоку іноземної валюти. Це не лише послаблює позиції гривні у світі, а і призводить до підвищення цін та інфляції. Падіння обсягів виробництва у поточному році також пояснюється зменшенням попиту, що викликане зниженням рівня купівельної

спроможності населення. Стрімка інфляція та падіння національної валюти вплинуло на роздрібну торгівлю, доходи домогосподарств та на загальний рівень фінансового забезпечення держави, що відповідно відобразилось на макроекономічних показниках, зокрема, на триваючому зменшенні обсягів виробництва.

У 2014 році на скорочення реального ВВП вплинув спад економіки. Він мав як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. Так, фінансова та політична криза, військовий конфлікт на сході України, анексія Криму, розрив економічних відносин з Росією та потреба в реформуванні економіки країни, які супроводжуються руйнуванням інфраструктури, втратою значної частини вугільної, металургійної, машинобудівної та хімічної промисловості, зосереджених в цих регіонах, спричинили прискорений темп падіння ВВП на 6,9% або 96 291 млн грн в порівнянні з базовим роком. І лише 2013 рік характеризується незначним падінням реального ВВП на 0,03%, що свідчить про «застій» економічного відновлення.

В свою чергу обсяг номінального ВВП, на відміну від показників реального, має зростаючу тенденцію. Так, позитивна динаміка простежується у 2015 році і складає 530 897 млн грн або 37,8%, порівнюючи з 2012 роком та 23,5% або 368 837 млн грн порівняно з попереднім роком. У 2014 році зростання відбувалось повільнішими темпами і становило 162 059 млн грн або 11,5%. Незначна позитивна тенденція спостерігалась у 2013 році, де цей показник збільшився на 60 529 млн грн або 4,3%. На таке зростання вплинули девальвація національної валюти, яка супроводжувалась стрибком інфляції (річний індекс за даними Міністерства фінансів у 2015 році склав 143,3%, у 2014 – 124,9% і у 2013 – 100,5%). Слід відмітити, різницю між ростом інфляції та номінальним ВВП, яка у 2015 р. простежується у розмірі 19,8%, у 2014р – 13,4%, а у 2013 – 3,8%, що свідчить про скорочення обсягів виробництва та споживання товарів і послуг. На нашу думку, така динаміка ВВП свідчить про падіння економіки України в цілому, різке коливання і дисбаланс макроекономічних показників. Крім того, особливостями формування ВВП в Україні є те, що такі

напрями як переробна промисловість, оптова й роздрібна торгівля та податки на продукти займають найбільшу вартісну частку в його структурі, в той час, як в обсязі ВВП розвинутих індустріальних країн (Німеччини та США) такий показник, як податки на продукти взагалі відсутній. Таким чином, динаміка показника ВВП впливає на приховування дійсних масштабів кризового падіння та труднощі виходу з нього.

Ми вважаємо, що протиріччя між реальним та номінальним ВВП приховує дійсну картину економічного та фінансового становища країни. Тому, очевидною є необхідність перегляду порядку формування даного показника, який не дозволив би штучно його збільшувати за рахунок зростання цін, використавши досвід економічно розвинутих країн. На наш погляд, ефективними кроками зростання обсягу ВВП у наступні роки має бути удосконалення макроекономічного регулювання грошової сфери, нарощення обсягу експортного потенціалу та оптимізація його структури, створення сприятливого інвестиційного середовища для іноземних інвесторів та пошук нових ринків збуту; створення ефективної методики планування і прогнозування макроекономічних показників, удосконалення реформування бюджетної та податкової систем; модернізація виробничих фондів і впровадження новітніх технологій для підвищення конкурентоспроможності продукції, розвиток малого та середнього бізнесу для створення нових робочих місць, детінізація економіки шляхом подолання причин та передумов тіньових явищ, створення сприятливих умов для залучення тіньового капіталу в легальний сектор економіки.

Отже, значні макроекономічні дисбаланси, недостатній рівень прозорості у державному секторі управління та відсутність комплексного підходу уряду до покращення макроекономічних показників призвели до падіння розвитку економіки. Дослідження структури та динаміки номінального і реального ВВП свідчить про суттєву розбіжність між ними та нерівномірність їх зміни. Причому номінальні показники не лише не

відображають реального стану національної економіки, а й штучно збільшені за рахунок девальвації гривні, зростання інфляції, відпускних цін на товари та послуги і сплатою збільшеного обсягу податків і зборів, що в свою чергу стимулює

поглиблення кризових процесів. В результаті фінансово-економічна ситуація вимагає комплексного реформування, яке допоможе відновити стабільність фінансового сектору та сприятиме інтенсивному розвитку української економіки в майбутньому.

Література

1. Новікова В.В. Прогнозування внутрішнього валового продукту на основі апарату штучних нейронних мереж [Електронний ресурс] / В.В. Новікова // Економіка та управління АПК. – 2014. – № 1. – С. 5–11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/есuарк_2014_1_3.pdf
2. Пугачов М.І. Прогноз динаміки внутрішнього валового продукту України за допомогою нейронних мереж / М.І. Пугачов, О.М. Грибинюк, А.О. Мельник // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 82–88.
3. Валовий внутрішній продукт України за 2012–2015 роки [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 330.332

ЛІЗИНГ ЯК ІННОВАЦІЯ У ФІНАНСУВАННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Лозінська К.В. – викладач; Гуляк Ю. М. – ст. 2 курсу.
Вінницький коледж економіки та підприємництва ТНЕУ

У статті розглянуто проблеми та перспективи розвитку лізингових відносин в Україні. Обґрунтовано доцільність використання лізингового механізму у фінансуванні агропромислового комплексу. Розкрито переваги та недоліки фінансового лізингу як джерела фінансування розвитку підприємств. Доведено, що фінансовий лізинг є потужним методом фінансування інвестиційної діяльності на сучасному етапі розвитку економіки та суспільства.

Ключові слова: лізинг, фінансовий лізинг, фінансування, лізингові відносини, лізингові концепції, інвестиції, лізингодавець, лізингоодержувач.

Постановка проблеми. Знаходячись на сучасному етапі розвитку Україна обрала шлях до Євроінтеграції, однією з цілей якої є посилення розвитку інновацій на усіх етапах виробництва та розподілу товарів і послуг.

Високий рівень розвитку аграрного сектору і забезпечення продовольчої безпеки є однією з найважливіших цілей державної політики. Її вирішення можливе на основі технічного переозброєння та зміцнення виробничого потенціалу аграрної галузі. Зробити це за рахунок власних коштів сільськогосподарські підприємства не спроможні. Як свідчить світова практика, ефективним інструментом розвитку аграрних

підприємств, є лізинг, зокрема лізингові відносини, які ще не набули належного розвитку, незважаючи на сприяння з боку держави [1].

Оскільки сільське господарство є однією з найбільш капіталомістких галузей виробництва, у аграрній діяльності часто виникають проблеми недостатнього фінансування та дефіциту коштів для придбання або оновлення обладнання. Тому аграрні підприємства змушені шукати шляхи забезпечення новітніми засобами виробництва. Таку можливість підприємствам надає розвиток лізингових відносин, які є інструментом для підтримки агропромислового комплексу загалом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням фінансового лізингу агропромислових комплексів та лізингу в Україні загалом займалися такі вітчизняні вчені: В. І. Фридель, Т. М. Затвора, К. А. Барташук, Н. С. Рязанова, Н. М. Внукова, М. В. Шелудько, Г. І. Наконечний, Н. М. Купалова, С. В. Нуменкова.

Незважаючи на зростання інтересу до теми фінансового лізингу серед вітчизняних науковців, в Україні ще недостатньо проведено досліджень щодо використання фінансового лізингу як активного